חינוך למטופל ולמטפל

אודות הצנתר הווריד המרכזי (CVC) למטופלים ילדים

מידע זה מסביר אודות החדרת צנתר ורידי מרכזי (CVC), כולל כיצד להתכונן ולמה ניתן לצפות. הוא מסביר גם כיצד לטפל בצנתר. במשאב זה, המילים "אתה" ו"שלך" מתייחסות אליך או אל ילדך.

אודות צנתר ורידי מרכזי (CVC).

CVC הוא צנתר (צינור ארוך וגמיש) המוחדר לתוך וריד בחזה. קיימים סוגים שונים של צנתרים. הרופא יחליט מהו הסוג המתאים לך ביותר.

לכל סוגי ה-CVC יש צנתר מרכזי אחד המוחדר לתוך וריד גדול סמוך ללב. מחוץ לגוף, הצנתר עשוי להתחלק ל -1, 2 או 3 צינוריות קטנות יותר המכונות לומנים. לכל לומן יש מהדק, מחבר ללא מחט, ומכסה חיטוי בקצהו (ראה איור 1). מחבר ללא מחט לעיתים נקרא גם clave.

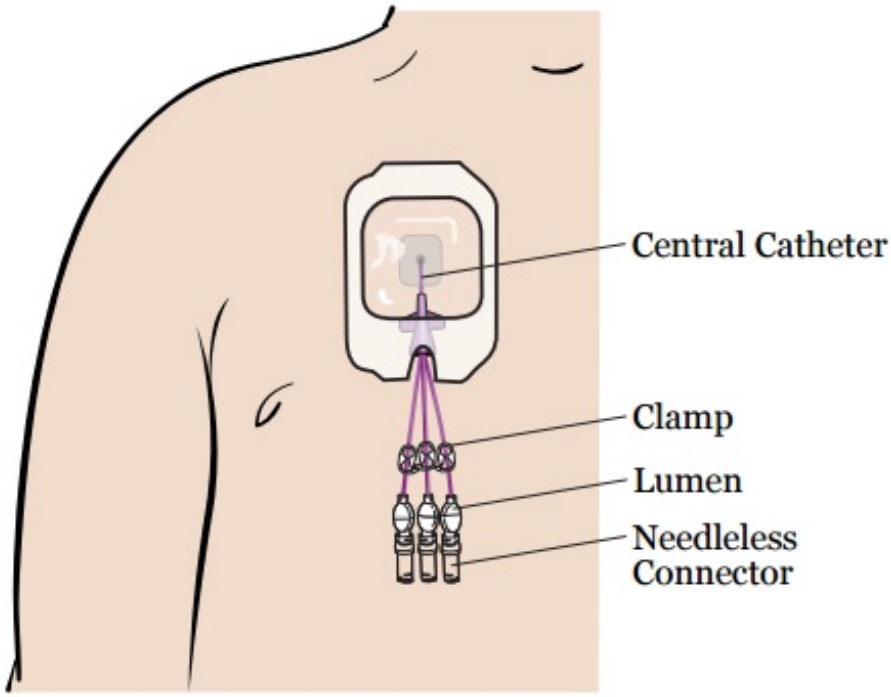

איור 1. צנתר ורידי מרכזי (CVC)

החדרת CVC פירושה שתזדקק/י לפחות דקירות של מחטים. הצוות המטפל יעשה שימוש ב-CVC עבור:

- נטילת דגימות דם.
- מתן נוזלים.
- מתן כימותרפיה ותרופות נוספות.
- מתן עירוי דם.
- מתן הזנה תוך-ורידית.

ה-CVC יכול להישאר בתוך הגוף אפילו למשך שנים. הוא ישאר במקומו לכל אורך הטיפול שתעבור/י. הרופא יסיר את ה-CVC כאשר לא תזדקק/י לו יותר.

העובדה שיש לך CVC לא אמורה למנוע ממך לבצע את פעילויותיך הרגילות. פעילויות אלה כוללות הליכה לבית הספר או לעבודה, מקלחת ופעילות גופנית קלה. למידע נוסף יש לקרוא את הסעיף "הטיפול ב-CVC".

יתבצע לך הליך של החדרת ה-CVC. האחות תסביר לך כיצד להתכונן להליך. היא גם תלמד אותך כיצד לטפל ב-CVC לאחר ההליך.

תלמד/י כיצד:

- להחליף את המחברים ללא מחט.
- להחליף את מכסי החיטוי, כגון SwabCaps®.
- לשטוף את ה-CVC.

ייתכן שהרופא שלך ילמד אותך כיצד להחליף את התחבושת. ניתן לצרף מטפל, בן משפחה או חבר לתהליך הלמידה. השתמש/י במשאב זה כדי לסייע לך לזכור את שלבי הטיפול ב-CVC לאחר חזרתך הביתה.

מה לעשות לפני ההליך

שאל/י לגבי התרופות שלך

ייתכן שיהיה עליך להפסיק ליטול חלק מהתרופות הרגילות שלך לפני ביצוע ההליך הרפואי. או שיהיה עליך ליטול מינון (כמות) אחר מהרגיל. שוחח/י עם הרופא המטפל שלך לגבי האופן שבו עליך ליטול את התרופות שלך לפני ביצוע ההליך הרפואי. אין לשנות את האופן שבו את/ה

נוטל/ת את התרופות שלך מבלי לשוחח על כך עם הרופא המטפל.

בסעיף הבא מפורטות מספר דוגמאות לתרופות, אך ישנן תרופות רבות נוספות. **עליך לוודא כי צוות הטיפול שלך מכיר את כל התרופות שאת/ה נוטל/ת, במרשם וללא מרשם, וכן את תוספי התזונה.** תרופת מרשם הינה תרופה שניתן להשיג אך ורק עם מרשם מספק שירותי רפואה. תרופה ללא מרשם הינה תרופה שניתן לרכוש ללא מרשם.



חשוב מאוד ליטול תרופות ותוספי תזונה בדרך הנכונה בימים שלפני ביצוע ההליך הרפואי. במידה שהתרופות לא יינטלו על פי ההוראות, ייתכן שנצטרך לתאם מחדש את מועד ההליך הרפואי.

יש ליטול אך ורק את התרופות שהצוות הכירורגי שלך הורה לך ליטול בבוקר של ההליך הרפואי. אם לא תעשה/י זאת, ייתכן שנצטרך לבטל את ההליך הרפואי. יש ליטול אותן עם מספר לגימות של מים.

תרופות נוגדות קרישה (מדללי דם)

אם את/ה נוטל/ת מדללי דם, שאל/י את הרופא שמבצע את ההליך הרפואי מה לעשות. מדללי דם הינם תרופות המשפיעות על הדרך שבה הדם נקרש.

דוגמאות למדללי דם	
• אפיקסבן - (Eliquis®) • אספירין • סלקוקסיב (Celebrex - Celecoxib®) • אנוקספרין - (Lovenox®) • זריקת הפארין	• תרופות נוגדות דלקת לא סטרואידיות (NSAID) כגון איבופרופן (Advil®, Motrin ® או נפרוקסן (Aleve®) • ריברוקסבן - (Xarelto®)

תרופות לסוכרת

אולי אתה לוקח אינסולין או תרופות אחרות לסוכרת. אם כן, דברו עם ספק שירותי הבריאות שלכם ב-MSK ועם ספק שירותי הבריאות שמרשם את התרופה. שאל/י אותו מה עליך לעשות לפני ביצוע הניתוח או ההליך הרפואי. ייתכן שתצטרך להפסיק לקחת את התרופה או לקחת מינון (כמות) שונה מהרגיל. ייתכן גם שיהיה עליך לעקוב אחר הנחיות אחרות לשתיה ואכילה לפני ביצוע הניתוח או ההליך הרפואי. יש לעקוב אחר הוראות הרופא.

צוות הטיפול יבדוק את רמות הסוכר שלך בדם במהלך ביצוע הניתוח או ההליך הרפואי.

עקוב אחר הוראות הרופא בנוגע לנטילת אספירין.

אספירין עלול לגרום לדימום. אם את/ה נוטל/ת אספירין או תרופה המכילה אספירין, ייתכן

שיהיה עליך לשנות את המינון או להפסיק ליטול אותו 7 ימים לפני ההליך שלך. יש לעקוב אחר הוראות הרופא. **אין להפסיק ליטול אספירין אלא אם כן ניתנה לך הוראה לעשות כן.**

הפסקה של נטילת תרופות אנטי-דלקתיות שאינן כוללות סטרואידים (NSAID)

תרופות נוגדות דלקת לא סטרואידיות (NSAID), כגון איבופרופן (Advil®, Motrin®) ונאפרוקסן (Aleve®), עלולות לגרום לדימום. יש להפסיק ליטול אותם יומיים לפני ההליך שלך. אם הרופא נותן לך הוראות אחרות, יש לפעול בהתאם להוראות אלה.

למידע נוסף, ניתן לקרוא את *How To Check if a Medicine or Supplement Has Aspirin, Other NSAIDs, Vitamin E, or Fish Oil* (www.mskcc.org/cancer-care/patient-education/common-medications-containing-aspirin-and-other-nonsteroidal-anti-inflammatory-drugs-nsaids).

אם יש לך כאבים או אי נוחות, יש ליטול אצטמינופן (Tylenol®). אין ליטול כמות גדולה יותר של אצטמינופן מאשר הכמות המופיעה על התווית, או מהכמות שהורה הרופא.

הפסקה של נטילת ויטמין E, מולטי-ויטמינים, תרופות צמחיות ותוספי תזונה אחרים.

ויטמין E, מולטי-ויטמינים, תרופות צמחיות ותוספי תזונה אחרים עלולים לגרום לדימום. יש להפסיק ליטול אותם 7 ימים לפני ההליך שלך. אם הרופא נותן לך הוראות אחרות, יש לפעול בהתאם להוראות אלה.

לקבלת מידע נוסף, ניתן לקרוא את *Herbal Remedies and Cancer Treatment* (www.mskcc.org/cancer-care/patient-education/herbal-remedies-and-treatment))

ספר/י לנו אם את/ה חולה

במידה שתחלה/י לפני ההליך, התקשר/י לרופא המטפל שקבע את מועד ההליך. זה כולל מקרים של חום, צינון, כאב גרון או שפעת.

מה לעשות ביום שלפני ההליך

שים לב למועד ביצוע ההליך הרפואי

איש צוות יתקשר אליך לאחר 14:00 ביום שלפני ביצוע ההליך. אם ההליך מתוכנן ליום שני, יתקשרו אליך ביום שישי שקודם לו. אם לא תתקבל שיחת טלפון עד השעה 19:00, יש להתקשר למספר 212-639-5014.

איש הצוות יאמר לך באיזו שעה עליך להגיע לצורך ביצוע ההליך. הוא גם יזכיר לך לאן עליך לפנות.

יהיה עליך לפנות לאחד מהמקומות הבאים:

- מרכז טיפול אמבולטורי לילדים (PACC)
  שדרת יורק 1275 (בין הרחובות 67 מזרח ו-68 מזרח)
  ניו יורק, ניו יורק, 10065
  יש לקחת את מעלית B לקומה 9.
- המרכז הטרום-ניתוחי (PSC) בקומה 6
  שדרת יורק 1275 (בין הרחובות 67 מזרח ו-68 מזרח)
  ניו יורק, ניו יורק 10065
  יש לקחת את מעלית B לקומה 6.

ניתן לבקר בעמוד www.msk.org/parking לצורך קבלת מידע אודות חניה והוראות הגעה לכל המיקומים של MSK.

יש להתקלח עם תכשיר ניקוי אנטיספטי לעור 4% CHG, כגון Hibiclens

יש להתקלח עם תכשיר ניקוי אנטיספטי לעור 4% CHG בערב שלפני ההליך, לפני שאת/ה הולך/ת לישון.

הנחיות לשימוש בתמיסת 4% CHG

1. יש לחפוף את השיער עם השמפו והמרכך הרגילים שלך. חשוב לשטוף את הראש היטב.
2. יש לשטוף את הפנים ואיזור אברי המין (המפשעה) עם הסבון הרגיל שלך. שטוף את גופך היטב במים חמימים.
3. פתח את בקבוק תמיסת 4% CHG. שפוך מעט לתוך כפות ידיך או על מטלית רחצה נקיה.
4. התרחק/י מזרם המים במקלחת. שפשף את תמיסת 4% CHG בעדינות על הגוף מהצוואר לרגליים. אין להניח את התמיסה על הפנים או באזור המפשעה.
5. יש לחזור אל מתחת לזרם המקלחת כדי לשטוף את תמיסת ה-4% CHG. השתמש במים חמימים.
6. התנגב במגבת נקייה.

אין למרוח תחליב, קרם, דיאודורנט, מייק אפ, טלק, בושם או אפטר שייב לאחר המקלחת.

הנחיות לאכילה



יש להפסיק לאכול בחצות (12:00 בלילה) בלילה שלפני ביצוע הניתוח או ההליך הרפואי. זה כולל סוכריות קשות ומסטיק.

ייתכן שספק שירותי הרפואה שלך נתן לך הנחיות אחרות לגבי השעה שבה עליך להפסיק לאכול. במקרה כזה, יש לעקוב אחר ההנחיות שניתנו. חלק מהאנשים צריכים לצום (לא לאכול) למשך פרק זמן ארוך יותר לפני ביצוע הניתוח או ההליך הרפואי.

מה לעשות ביום ההליך

הנחיות לשתיה לפני הניתוח

ניתן להמשיך לשתות פורמולה, חלב אם ונוזלים צלולים לאחר חצות. יש לעקוב אחר ההוראות שבטבלה למטה. ניתן לצחצח שיניים וליטול את תרופותיך עם לגימה קטנה של מים.

סוג הנוזל	כמות לשתיה	מתי להפסיק לשתות
פורמולה	כל כמות	יש להפסיק לשתות פורמולה **6 שעות** לפני מועד הגעתך המתוכנן.
חלב אם	כל כמות	יש להפסיק לשתות חלב אם **4 שעות** לפני מועד הגעתך המתוכנן.
נוזלים צלולים כגון מים, מיץ פירות ללא עיסת פרי, משקאות מוגזים (תוססים), תה ללא חלב וקפה ללא חלב.	☐ גילאי 0-3: עד **4 אונקיות** (120 מ"ל) ☐ גילאי 4-8: עד **6 אונקיות** (180 מ"ל) ☐ גילאי 9-13: עד **8 אונקיות** (240 מ"ל) ☐ גילאי 13 ומעלה: עד **12 אונקיות** (360 מ"ל)	יש להפסיק לשתות נוזלים צלולים **שעתיים** לפני מועד הגעתך המתוכנן.



אין לשתות דבר החל משעתיים לפני זמן ההגעה המתוכנן. זה כולל פורמולה, חלב אם, מים, ונוזלים צלולים אחרים.

עליך ליטול את תרופותיך על פי ההנחיות.

חבר בצוות הטיפול ישוחח איתך על התרופות שעליך ליטול בבוקר ההליך.
עליך ליטול אך ורק את התרופות האלה, עם לגימה של מים. בהתאם לתרופות שאתה נוטל בדרך

כלל, אלה יכולות להיות כל תרופות הבוקר הרגילות שלך, חלקן או אף אחת מהן.

פרטים שחשוב לזכור

- יש ללבוש בגדים נוחים ורפויים.
- אם את משתמשת בעדשות מגע, אנא הרכיבי את משקפיך במקומן. הרכבת עדשות מגע בעת ההליך עלולה לפגוע בעיניך.
- אין לענוד פריטים מתכתיים. יש להסיר את כל התכשיטים, כולל פירסינג בגוף. הציוד בו נעשה שימוש במהלך הניתוח עלול לגרום לכוויות במידה והוא בא במגע עם מתכת.
- יש להשאיר דברי ערך בבית אם אין לך צורך בהם. זה כולל כרטיסי אשראי נוספים, כמות גדולה יותר של כסף מזומן ותכשיטים.
- בעת המחזור חודשי (וסת), השתמשי בתחבושת היגיינית ולא בטמפון. תקבלי תחתונים חד פעמיים ותחבושת הגיינית, במידת הצורך.

מה להביא

- רשימת התרופות שאת/ה נוטל/ת בבית. זה כולל תרופות מרשם ותרופות ללא מרשם, מדבקות וקרמים.
- תרופות לבעיות נשימה, כגון משאפים, במידה ואת/ה עושה שימוש בכאלה.
- תרופות לכאבים בחזה, במידה ואת/ה נוטל/ת כאלה.
- נרתיק למשקפיים או עדשות מגע.
- טופס ייפוי כוח רפואי והנחיות מתקדמות אחרות, במידה ומילאת טפסים שכאלה.
- מכשיר הנשמה לדום נשימה בשינה, כגון מכשיר CPAP או BiPAP, אם יש ברשותך מכשיר שכזה.
- משאב זה. יעשה בו שימוש כדי ללמוד כיצד לטפל ב-CVC לאחר ההליך.

עם הגעתך לבית החולים

בהגיעך לבית החולים היכנס/י למעלית B.

- אם פניך מועדות למרכז הטיפול האמבולטורי לילדים (PACC), עלה/י במעלית לקומה 9.
- אם פניך מועדות למרכז הטרום-ניתוחי (PSC), עלה/י במעלית לקומה 6.

אנשי צוות רבים יבקשו ממך לומר ולאיית את שמך ואת תאריך הלידה שלך. זאת למען בטחונך. ייתכן שמטופלים בעלי אותו שם או שם דומה יעברו הליך באותו יום.

כאשר יגיע הזמן להחליף בגדים לקראת ההליך, יינתנו לך חלוק, כותונת וגרביים נגד החלקה של בית החולים.

פגישה עם האחות

תיפגש/י עם האחות לפני ההליך. יש לעדכן את האחות לגבי מינון התרופות שנטלת לאחר חצות (12:00 בלילה) והשעה שבה נטלת אותן. בעדכון יש לכלול תרופות מרשם ותרופות ללא מרשם, מדבקות וקרמים.

ייתכן שהאחות תחדיר לך עירוי תוך ורידי, בדרך כלל בוורידים בזרוע או ביד. במידה והאחות לא תחדיר לך עירוי, הוא יוחדר לך על ידי הרופא המרדים שלך בחדר הניתוח.

פגישה עם הרופא המרדים

תיערך לך פגישה עם הרופא המרדים. רופא מרדים הינו רופא בעל הכשרה מיוחדת בהרדמה. יתנו לך הרדמה במהלך ההליך שלך. הם גם:

- יבדוק יחד איתך את ההסטוריה הרפואית שלך.
- ישאל האם היו לך בעיות עם הרדמה בעבר. זה כולל בחילה (תחושה שאתה עומד להקיא) או כאבים.
- ישוחח איתך אודות נוחות ובטיחות בעת ההליך שלך.
- ישוחח איתך על סוג ההרדמה שאת/ה עומד/ת לקבל.
- יענה על שאלותיך בנושא הרדמה.

הכנה לקראת ההליך

מבקר אחד או שניים יוכלו לשהות איתך בעת ההמתנה לתחילת ההליך. כאשר יגיע זמן ביצוע ההליך, אחד מאנשי הצוות ילווה את מבקריך לחדר ההמתנה.

לפני שתלך/י לחדר שבו יתבצע ההליך הרפואי, ייתכן שיהיה עליך להסיר פריטים מסוימים, אם יש לך כאלה:

- אביזרי שמיעה
- מכשירים תותבים
- פאה
- חפצי דת

תוכל/י להיכנס לחדר הניתוח בהליכה או להיות מובל/ת על מיטה על ידי אחד מאנשי הצוות. חבר בצוות הרפואי יסייע לך לעבור למיטה שעליה יתבצע ההליך הרפואי. ברגע שתרגיש בנוח, הרופא המרדים ייתן לך תרופת הרדמה דרך העירוי ואז תירדם.

במשך ההליך

ראשית, הרופא ייתן לך זריקה של חומר להרדמה מקומית ליד עצם הבריח. חומר להרדמה מקומית הוא תרופה שהופכת אזור מסוים בגופך לרדום. הדבר ימנע ממך להרגיש כאב לאחר ההליך.

לאחר מכן הרופא יבצע 2 חתכים כירורגיים, הנקראים נקודת הכניסה ונקודת היציאה.

- **נקודת הכניסה:** הוא המקום בו ה-CVC נכנס לוריד. החתך יתבצע ממש מתחת לעצם הבריח שלך.
- **נקודת היציאה:** הוא המקום בו ה-CVC יוצא מהגוף. חתך זה יתבצע מספר סנטימטרים מתחת לנקודת הכניסה.

הרופא ימקם קצה אחד של ה-CVC דרך נקודת הכניסה לתוך הווריד. הקצה השני יושחל מתחת לעור וייצא מחוץ לגוף בנקודת היציאה. הדבר יסייע ל-CVC להישאר במקומו ללא תזוזה.

לאחר שה-CVC יימצא במקומו, הרופא יסגור את נקודת הכניסה. הוא יעשה זאת באמצעות Dermabond® (דבק כירורגי) או Steri- Strips™ (סרט כירורגי). נקודת היציאה תיסגר באמצעות תפרים.

הרופא גם יתפור את ה-CVC לעורך בנקודת היציאה. זה יסייע ל-CVC להישאר במקומו עד שיעוגן בתעלה שמתחת לעור. לאחר מכן תונח תחבושת על נקודת הכניסה ותחבושת נוספת על נקודת היציאה וה-CVC.

לאחר ההליך

בחדר התאוששות לאחר הרדמה (PACU)

כאשר תתעורר/י לאחר ההליך תימצא/י בחדר ההתאוששות שלאחר הרדמה (PACU). האחות תמשיך לעקוב אחרי חום גופך, הדופק, לחץ הדם ורמות החמצן שלך. ייתכן שתקבלי חמצן דרך צינורית המונחת מתחת לאף או דרך מסיכה המכסה את האף והפה.

ברגע שתהיה/י ער/ה לחלוטין, האחות תכניס את המבקרים שיוכלו לשהות איתך.

ברגע שתהיה/י ער/ה לחלוטין, היא תיתן לך משקה וחטיף קל.

האחות תלמד אותך ואת המטפל שלך כיצד לטפל בחבישה לפני שחרורך מבית החולים. היא תיתן לך גם ערכת חירום. על הערכה לכלול:

- 2 מהדקים ללא שיניים.
- 1 ערכה להחלפת חבישה.
- פדים של אלכוהול.
- סרט הדבקה (נייר) רפואי.
- מספר טלפון של משרד הרופא המטפל ומספר לשעת חירום.

חשוב לשמור על ערכת החירום איתך בכל עת. יהיה בה צורך אם:

- הצנתר שלך דולף.
- התחבושת מתלכלכת או מתקלפת.
- המחבר ללא מחט או מכסה החיטוי נושרים.

הטיפול בחתכים

ייתכן ותחווה/י מעט אי נוחות באיזור החתכים. הצוות המטפל יכין תוכנית לניהול כאב המבוססת על צרכיך הספציפיים. דווחq להם אם את/ה מרגיש/ה שהכאב אינו מנוהל כראוי.

חשוב לשמור על התחבושות יבשות לפחות במשך 24 השעות הראשונות (יום 1) לאחר ההליך.

לאחר 24 שעות יהיה עליך להחליף את התחבושות. קרא/י את הסעיף "החלפת תחבושת, מחברים ללא מחט ומכסי חיטוי" לקבלת מידע נוסף.

יומיים לאחר ההליך תוכל/י להסיר את התחבושת המכסה את שתי הנקודות. אין צורך להניח תחבושת חדשה. אם יש לך סרטי הדבקה Steri-Strips, השאר/י אותם במקומם עד שיתחילו להתקלף מאליהם. דבר זה אמור להתרחש בין 3 ל-5 ימים לאחר ההליך. **אל תסיר/י את התחבושת המכסה את ה-CVC.**

הרופא המטפל ייתן לך הנחיות לגבי התרגילים והתנועות שתוכל/י לבצע בזמן שהחתכים מחלימים. התייעץ/י עם הרופא לפני שתתחיל/י לבצע תרגילים בעצימות גבוהה, כגון ריצה, ג'וגינג או הרמת משקולות.

הטיפול ב-CVC

- אין להשקיע את ה-CVC במים, למשל באמבטיה או בבריכת שחיה.
- הדק/י את הלומנים כאשר ה-CVC לא נמצא בשימוש.
- יש לשמור על ה-CVC מאובטח בכל עת בכדי להימנע ממשיכתו. שאל/י את האחות לגבי הדרך הטובה ביותר לשמור על ה-CVC ולאבטח אותו.
- יש להימנע מספורט מגע ומפעילויות העלולות למשוך את ה-CVC, למשל פוטבול, כדורגל או היאבקות. שאל/י את הרופא המטפל לגבי כל פעילות לפני שאת/ה מתחיל/ה בביצוע שלה. הקפד/י שלא למשוך את ה-CVC בעת החלפת בגדים.

- בדוק/י את נקודת היציאה מידי יום להיווצרות של:
  - אדמומיות
  - רגישות
  - דליפה
  - נפיחות
  - דימום

במידה ונתקלת באחת מתופעות אלה, יש ליצור קשר עם הרופא המטפל. ייתכן ויש לך זיהום.

מה לעשות במקרה של דליפה מה-CVC

1. הדק/י את ה-CVC מעל הדליפה. אם יש באפשרותך, הזז/י את המהדק הלבן על הצינורית כך שימוקם מעל לדליפה. אם אין באפשרותך להשתמש במהדק הלבן, השתמש/י במהדק ללא שיניים מתוך ערכת החירום.
2. נגב את אזור הדליפה באמצעות פד אלכוהול.
3. כסה/י את אזור הדליפה באמצעות סרט ההדבקה הרפואי.
4. יש להתקשר לרופא המטפל באופן מיידי. לעיתים קרובות CVC ניתן לתיקון.

מה לעשות אם תחבושת ה-CVC ניזוקה, התרופפה, התלכלכה או נרטבה.

יש להתקשר מייד למשרד הרופא ולעקוב אחר הוראותיו. אם האחות לימדה אותך כיצד להחליף תחבושת, תוכל/י להחליף את התחבושת בהקדם האפשרי. עקוב/י אחר השלבים בסעיף "מה לעשות אם המחבר ללא מחט מתלכלך או נושר" במשאב זה.

מה לעשות אם המחבר ללא מחט מתלכלך או נושר

אם המחבר ללא מחט מתלכלך יש להחליף אותו. פעל/י על פי ההוראות בסעיף "החלפת תחבושת, מחברים ללא מחט ומכסי חיטוי".

אם המחבר ללא מחט נושר, יש להשליך אותו לפח. אין לשים אותו בחזרה על הלומן. הרכב/י מחבר ללא מחט חדש על פי ההנחיות שלהלן.

1. אסוף את כל הציוד. תזדקק/י ל:
   - 2 פדים של אלכוהול

- מחבר ללא מחט חדש
- מכסה חיטוי חדש

2. ודא/י שהמהדק על הלומן סגור.
3. בעזרת פד אלכוהול, החזק/י את הלומן בידך הלא-דומיננטית קרוב, אך לא נוגע, במחבר ללא המחט. היד הלא-דומיננטית שלך היא היד שאיתה אינך כותב/ת.
4. קח/י פד אלכוהול נוסף בידך הדומיננטית. נקה/י את קצה הלומן באמצעות פד האלכוהול במשך 15 שניות. השלך/י את פד האלכוהול. הנח ללומן להתייבש במשך 15 שניות.
5. אחוז/י את המחבר ללא מחט החדש בידך הדומיננטית. אם יש לו מכסה, יש להסיר אותו. סובב/י את המחבר ללא מחט לתוך הלומן.
6. חבר/י מכסה חיטוי לקצה המחבר ללא מחט.

צור/י קשר עם הרופא המטפל לאחר הרכבת המחבר ללא מחט החדש. ייתכן שיהיה צורך לקחת דם כדי לוודא שלא קיים זיהום.

מה לעשות אם מכסה החיטוי נושר

אם מכסה החיטוי נושר, יש להשליך אותו לפח. אין לשים אותו בחזרה על הלומן.

להרכבת מכסה חיטוי חדש:

1. שטוף את ידיך במים וסבון או בנוזל חיטוי ידיים על בסיס אלכוהול.
2. הוצא/י מכסה חיטוי חדש מתוך ערכת החירום. הסר את המכסה מהרצועה.
3. החזק את המחבר ללא מחט ביד אחת. ביד השנייה, יש לדחוף ולסובב בעדינות את מכסה החיטוי החדש לקצה המחבר ללא מחט.

הנחיות לגבי מקלחת

יש לעקוב אחר ההוראות בסעיף זה בעת המקלחת. אין להשקיע את ה-CVC במים, למשל באמבטיה או בבריכת שחיה.

לקבלת מידע נוסף, ניתן לצפות בסרטון *Showering While You Have a Central Venous Catheter (CVC)* (www.mskcc.org/cancer-care/patient-education/video/showering-while-you-have-central-venous-catheter).

שימוש בכיסוי עמיד למים

ניתן להתקלח עם הצנתר במקומו. השתמש/י בכיסוי חד פעמי עמיד למים שבאמצעותו מכסים את התחבושת, כגון AquaGuard® . ניתן לרכוש כיסויים עמידים למים ברשת.

בכל פעם שאת/ה מתקלח/ת יש לכסות לגמרי את התחבושת ואת ה-CVC בעזרת כיסוי עמיד למים חדש כדי להגן עליהם מפני רטיבות. כדי להניח את הכיסוי העמיד למים:

1. קלף את הרצועות מהחלק העליון ומהצדדים.
2. הנח את הקצה העליון מעל התחבושת. אל תאפשר/י לסרט הדביק שעל הכיסוי העמיד למים לגעת בתחבושת. הדבר עלול לקלף את התחבושת בעת הסרת הכיסוי לאחר המקלחת. החלק את הכיסוי כלפי מטה על גבי התחבושת.
3. קלף את הרצועה מהחלק התחתון. ודא כי הקצה התחתון של הכיסוי העמיד למים נמצא מתחת לתחבושת. הדק/י את הלומנים של הצנתר לתוך הכיסוי העמיד למים כך שיהיו מכוסים לחלוטין. החלק את החלק התחתון כלפי מטה.

אין להתקלח למשך יותר מ-15 דקות. השתמש במים חמימים, לא במים חמים. זה יסייע למנוע מהכיסוי העמיד למים מלהיתלש.

לאחר המקלחת ייבש/י את הכיסוי העמיד למים לפני הסרתו. אם התחבושת נרטבת, יש להחליף אותה. פעל/י על פי ההוראות בסעיף "החלפת תחבושת, מחברים ללא מחט ומכסי חיטוי".

השתמש/י בתמיסת ניקוי אנטיספטית כלורהקסידין גלוקונאט 4% (CHG) של העור, כגון ®Hibiclens.

בזמן שה-CVC נמצא במקומו, חשוב במיוחד לשמור על העור נקי. זה עוזר להפחית את הסיכון לקבלת זיהום. אנו ממליצים על שטיפה עם תמיסת CHG 4% מידי יום כל עוד ה-CVC נמצא במקומו.

CHG הוא חומר אנטיספטי חזק, המחסל חיידקים למשך 24 שעות לאחר השימוש. חומר אנטיספטי הוא נוזל המשמש לקטילת חיידקים ובקטריות. מקלחת עם תמיסת CHG 4% אנטיספטית לניקוי העור תסייע להפחית את הסיכון לזיהום בזמן שה-CVC במקומו.

ניתן לרכוש תמיסת ניקוי אנטיספטית של העור 4% (CHG) גם ללא מרשם בבית המרקחת המקומי או ברשת. תקבל/י גם בקבוק קטן בעת שחרורך מבית החולים.

הנחיות לשימוש בתמיסת CHG 4%

1. יש לחפוף את השיער עם השמפו והמרכך הרגילים שלך. חשוב לשטוף את הראש היטב.

2. יש לשטוף את הפנים ואיזור אברי המין (המפשעה) עם הסבון הרגיל שלך. שטוף את גופך היטב במים חמימים.
3. פתח את בקבוק תמיסת CHG 4%. שפוך מעט לתוך כפות ידיך או על מטלית רחצה נקיה.
4. התרחק/י מזרם המים במקלחת. שפשף את תמיסת CHG 4% בעדינות על הגוף מהצוואר לרגליים. אין להניח את התמיסה על הפנים או באזור המפשעה.
5. יש לחזור אל מתחת לזרם המקלחת כדי לשטוף את תמיסת ה-CHG 4%. השתמש במים חמימים.
6. התנגב במגבת נקייה.

אין למרוח תחליב, קרם, דיאודורנט, מייק אפ, טלק, בושם או אפטר שייב לאחר המקלחת.

נקודות שכדאי לזכור בעת השימוש בתמיסת ה- CHG 4%.

- אין להשתמש ב-CHG על ילדים מתחת לגיל חודשיים.
- אין להשתמש בסבון רגיל, קרמים, טלק או דיאודורנט לאחר הרחצה ב-CHG 4% בלי לשוחח על כך קודם עם האחות. אם את/ה נמצא/ת בבית החולים, האחות עשויה לתת לך תחליב שבו תוכל/י להשתמש לאחר השימוש בתמיסת CHG 4%.
- אין להשתמש ב- CHG 4% על הראש, הפנים, האוזניים, העיניים, הפה, אזור המפשעה או על פצעים עמוקים. אם יש לך פצע ואינך בטוח/ה אם אפשר להשתמש בתמיסת CHG 4% עליו, שאל/י את הרופא המטפל.
- אין להשתמש ב- CHG 4% במידה וקיימת אלרגיה לכלורהקסידין.
- יש להפסיק את השימוש בתמיסת CHG 4% אם העור הופך למגורה, או שמתרחשת תגובה אלרגית בעת השימוש בה. במידה שזה קורה, יש להתקשר לרופא.

כיצד לשטוף את ה-CVC

חבר מהצוות המטפל עשוי לומר לך אם יש צורך לשטוף את ה-CVC. אם כן, עקוב/י אחר ההנחיות שלהלן. רוב האנשים לא יצטרכו לשטוף את הצנתרים שלהם בבית.

ציוד

- מזרק(ים) של 10 מ"ל מלא(ים) בתמיסת מי מלח רגילה. תזדקק/י למזרק 1 לכל לומן.
- כפפות לא סטריליות

- 2 פדי אלכוהול לכל לומן.
- 1 מכסה חיטוי לכל לומן

הצעדים לשטיפת ה-CVC

1. אסוף את כל הציוד.
2. יש לשטוף את הידיים היטב.
   - במקרה של שטיפת הידיים במים וסבון, יש להרטיב את הידיים במים חמימים ולמרוח עליהן סבון אנטיבקטריאלי. יש לשפשף היטב את הידיים במשך 20 שניות לפחות ואז לשטוף. יש לייבש את הידיים במגבת נייר ולהשתמש באותה מגבת בכדי לסגור את הברז. אם אין ברשותך מגבות נייר, ניתן להשתמש במגבות בד נקיות. יש להחליפן כשהן רטובות.
   - במקרה של שימוש במחטא ידיים על בסיס אלכוהול, יש להקפיד לכסות את כל חלקי הידיים. יש לשפשף את הידיים היטב עד שהן יבשות.
3. יש לעטות זוג כפפות לא סטריליות.
4. יש לשחרר את בועות האוויר מהמזרק. בכדי לבצע זאת:
   - יש להחזיק את המזרק כשקצהו מופנה כלפי מעלה.
   - יש להקיש בעדינות על צידו. בועות האויר ינועו כלפי מעלה.
   - שחרר/י אך אל תסיר/י את מכסה המזרק.
   - לחץ/י על בוכנת המזרק כדי לשחרר את כל האוויר.
   - הדק שוב את המכסה.
5. קח/י לומן אחד בידך הלא-דומיננטית אם קיים מכסה חיטוי, הסר/י אותו. בעזרת ידך הדומיננטית, שפשף/י את קצה המחבר ללא מחט למשך 15 שניות בעזרת פד אלכוהול. הנח לו להתייבש במשך 15 שניות.
6. הסר/י את המכסה מהמזרק. השלך/י את המכסה. המשך/י להחזיק את הלומן הרחק מהגוף. ודא/י ששום דבר לא נוגע בקצה הנקי של המחבר ללא מחט בזמן הפעולה.
7. הכנס/י בזהירות את המזרק לתוך המחבר ללא מחט. סובב/י את המזרק בכיוון השעון (ימינה) עד שהחיבור מרגיש מהודק.
8. הסר/י את המהדק מהלומן. לפני שתתחיל/י להזריק את תמיסת מי המלח, ודא/י שאין פיתולים או חסימות אחרות בצינור.

9. השתמש/י בשיטת הדחיפה / השהיה כדי לשטוף את ה-CVC.

- הזרק/י במהירות שליש מתמיסת מי המלח. עצור.
- הזרק/י שליש נוסף מתמיסת מי המלח. עצור.
- הזרק את השליש האחרון של תמיסת מי המלח.

אם אין באפשרותך להזריק את תמיסת מי המלח, עצור/י ובדוק/י שהלומן אינו מהודק. ודא/י שאין פיתולים או חסימות אחרות בצינור. נסה/י להזריק שוב את התמיסה.

אם עדיין אינך מצליח/ה להזריק את התמיסה, אל תשתמש/י בלחץ מוגבר כדי לשטוף את הצינורית. עקוב/י אחר צעדים 10 עד 12 ואז צור/י קשר עם הרופא המטפל.

10. הדק/י חזרה את הלומן.
11. סובב/י את המזרק נגד כיוון השעון (שמאלה) כדי לנתק אותו מהלומן. השלך/י אותו לפח.
12. חבר/י מכסה חיטוי חדש לקצה המחבר ללא מחט.

חזור/י על צעדים 4 עד 12 עבור כל לומן. ברגע שאת/ה מסיים/ת, השלך/י את המסכה והכפפות. שטוף/י את ידיך ביסודיות במים חמים וסבון אנטיבקטריאלי או השתמש/י בנוזל לחיטוי ידיים.

מתי יש ליצור קשר עם הרופא המטפל

יש להתקשר לרופא המטפל באופן מיידי אם:

- קיימת אדמומיות, התנפחות או הפרשה בנקודת היציאה.
- את/ה סובל/ת מחום של 38 מעלות צלזיוס (100.4 מעלות פרנהייט) או גבוה יותר.
- הצנתר שבור או דולף.
- המחבר ללא מחט נושר.
- דם נכנס חזרה לתוך הצנתר.
- הצנתר מתנתק מהמשאבה.
- הצנתר מחובר למשאבה וההתראה על המשאבה מתחילה לצפצף.
- קיימת בעיה לא מוסברת עם הצנתר.

בכל שאלה או בעיה פנה אל איש הצוות הרפואי המטפל בך. חבר בצוות הטיפול שלך יענה על שאלותיך בימים שני עד שישי, בין השעות 9:00 בבוקר עד 17:00 בערב מחוץ למסגרת זמן זו, ניתן להשאיר הודעה, או לשוחח עם ספק אחר ב-MSK. תמיד ישנם רופא או אחות בתורנות. אם אינך בטוח/ה כיצד להשיג את ספק שירותי הרפואה שלך, יש להתקשר למספר 212-639-2000.

למשאבים נוספים אנא בקר/י ב- www.mskcc.org/pe כדי לחפש בספריה הוירטואלית שלנו.

About Your Central Venous Catheter (CVC) for Pediatric Patients - Last updated on January 5, 2026
כל הזכויות בבעלות ושמורות ל-Memorial Sloan Kettering Cancer Center

Memorial Sloan Kettering Cancer Center